

UĞULTULU TEPELER: VAMPİR KADIN OLARAK CATHERİNE EARNSHAW KARAKTERİ

Dr. Öğr. Üyesi Derya EMİR*

Özet

1847 yılında yayınlanan ve İngiliz edebiyatının klasikleri arasında yer alan Emily Brontë'nin *Uğultulu Tepeler* adlı romanı, yazarın tek romanı olup hem romantizm akımının hem de Victorya döneminin edebi özelliklerini yansıtmaktadır. Eser lineer olmayan (non-linear) bir kurgu yapısına sahip olmakla birlikte, iki farklı anlatıcı kullanılmasından dolayı da dönem itibariyle yenilikçi bir anlatım tarzı sunmaktadır. Romanın başkahramanları olan Catherine ve Heathcliff, şehir ve toplum hayatından uzakta tutkulu ve yasak bir ilişki yaşamaya çalışırlar ancak Victorya gelenekleri ve sosyal baskı iki karakterin beraberliğine izin vermez. Eser, Romantizm akımının etkisinin yanı sıra gotik özellikler de taşımaktadır. Roman, kayalıkların tepesine inşa edilmiş ve rüzgârın dinmeyen uğultusunu barındıran Uğultulu Tepelerde yaşanan gizemli olayları, karanlık ve kasvetli doğa tasvirini, tavan arasında görülen Catherine'in hayaletini ve çoğu karakterin ansızın ölümleri gibi pek çok Gotik roman özelliklerini barındırır. Romanın başkahramanlarından olan Catherine, daha romanın ortalarında yaşamını yitirir ve zaman zaman dolaşan ruhu Heathcliff için sevgilisiyle yeniden beraber olabilmek fırsatıdır. Yaşarken gerçek aşkına kavuşamayan Catherine için ise ölüm bir bakıma sosyal sınırlamalar, baskılar ve geleneklerden kaçış ve sevgilisine hayalet olarak da olsa kavuşma fırsatıdır. Romanın ilk bölümünde Bay Lockwood'a görünen Catherine'nin hayaleti edebiyatta 'vampir kadın' imgesini de barındırmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Emily Brontë'nin *Uğultulu Tepeler* romanında Catherine Earnshaw karakteriyle Victorya dönemindeki cinsiyet politikalarının eleştirisi olarak edebiyatta 'vampir kadın' temasını nasıl işlediğini analiz etmektir.

Anahtar Kelimeler: Uğultulu Tepeler, Catherine Earnshaw, Vampir kadın, Gotik roman

WUTHERING HEIGHTS: CATHERINE EARNSHAW AS A FEMALE VAMPIRE

Abstract

Published in 1847, Emily Brontë's only novel, *Wuthering Heights*, is considered to be among the classics of English Literature and the novel includes the literary trends of both Romantic Movement and Victorian Period. The novel has a non-linear narration and it also includes two different narrators, which make the work innovative in respect to its period. The protagonists, Catherine and Heathcliff, have a passionate love but the social limitations and restrictions of the society do not allow their union. The novel also includes some gothic elements such as mysterious events at Wuthering Heights, located at the top of crags where the sound of the wind never ends, the description of dark and gloomy nature, appearance of Catherine's ghost in the attic room, or abrupt deaths of many characters. Catherine Earnshaw dies near the middle of the novel, but her death is in a way a chance for Heathcliff to re-unite with his lover, Catherine. For Catherine, death is an escape from the limitations and restrictions of the society as well as a chance for her to re-unite Heathcliff even in the form of a ghost. The ghost of Catherine, whom Mr. Lockwood comes across in the very beginning of

* *Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, İngilizce Mütercim-Tercümanlık Bölümü, derya.emir@dpu.edu.tr*

the novel, can be associated with the image of ‘female vampire’ in literature. The aim of this study is to examine how Emily Brontë portrays Catherine Earnshaw as a ‘female vampire’ in literature in order to criticize the sexual politics and gender roles in Victorian Period.

Keywords: Wuthering Heights, Catherine Earnshaw, Female vampire, Gothic novel

Giriş

Brontë kardeşler olarak bilinen ve yazdıkları eserlerle İngiliz Edebiyatında önemli yere sahip olan Anne, Charlotte ve Emily Brontë Victorya döneminin önde gelen kadın yazarları arasındadırlar. Bu üç kız kardeşten biri olan Emily Brontë, ilk önce şiirler yazmıştır. Ancak, Viktorya döneminde ki katı kurallar yüzünden ve kadının ikinci planda tutulmasından dolayı, Emily şiir kitabını erkek takma adıyla yayınlamak zorunda kalmıştır. Charlotte Curren Bell, Emily Ellis Bell ve Anne’de Acton Bell takma erkek isimlerini kullanmışlardır. 1846 yılında, Londra’da *Poems by Curren, Ellis and Acton Bell* adı altında yayımlanan şiir koleksiyonunun ardından yayınladıkları romanlarında da kız kardeşler bu erkek takma isimlerini kullanmak durumunda kalırlar.

İngiliz edebiyatının klasikleri arasında yer alan *Uğultulu Tepeler*, Emily Brontë’nin tek romanı olup 1847 yılında yayımlanmıştır. İlk olarak 1847 yılında Ellis Bell erkek takma adıyla yayıncı T.C. Newby tarafından basılan *Uğultulu Tepeler* (Chitham ve Winniffrith, 1989, s.10), yazarın ölümünden sonra Charlotte Brontë tarafından yazarın gerçek ismiyle yeniden yayımlanmıştır. Victorya dönemi eseri olmasına rağmen, yazarın yaşamında gerçekleşen peş peşe ölümler, genç yaşta yarattığı fantezi dünyası ve yazarın doğa tutkusu, romanı klasik Victorya romanı dışına çıkarmıştır.

Uğultulu Tepeler: Vampir Kadın olarak Catherine Earnshaw Karakteri

“Catherine Earnshaw, dilerim ki ben yaşadıkça rahat yüzü göremeyesin! ‘Beni sen öldürdün,’ demiştin, öyleyse peşimi bırakma! Öldürülenler, öldürenlerin peşlerini hiçbir zaman bırakmazlar sanırım. Yeryüzünde dolaşan hayaletler olduğunu biliyorum. Sen de hep yanımda ol. Dilediğin kılığa gir. Çıldurt beni! Ama seni bulamadığım şu uçurumun karanlığında bırakma!” (Brontë, *Uğultulu Tepeler*).

1837 yılında amcası IV. William’ın ölümünün ardından, Victoria’nın tahta çıkmasıyla başlayan Victorya Çağı İngiliz Edebiyatı ve siyasi tarihi açısından önemli bir dönem olmuştur. Sanayi devrimi, sömürgecilik, teknoloji ve bilimsel alanlarda yapılan hızlı atılımlar ve gelişmeler İngiliz İmparatorluğu ve İngiliz Edebiyatı açısından önem taşır. Toplumdaki bu hızlı gelişmelerle birlikte, bireyin toplum içindeki görev ve sorumluluğu ve toplumda nasıl bir yere sahip olduğu bilincinin de oluşması açısından edebi eserler önem arz etmektedir. Sosyal olguların, tarzların, katı kuralların, değer yargılarının ve muhafazakârlığın ön planda olduğu dönemde kadının yeri ve toplum içinde üstlendiği görevler romanlarda yansıtılmış ve Susan Gubar ve Sandra Gilbert’in *Tavan Arasındaki Deli Kadın (The Mad Woman in the Attic)* kitabında (Gilbert ve Gubar, 1984) belirttikleri gibi erkek yazarların romanlarında iki zıt kadın tipi oluşturulmuştur; ‘evdeki melek’ ve ‘çatıdaki şeytan.’ Erkek yazarların romanlarında yansıttıkları ‘evdeki melek’ kadın tipi, Victorya döneminde arzu edilen ve olması beklenen kadın rolünü yansıtırken – kendi isteklerinden ziyade kocasının ve çocuklarının mutluluğunu düşünen, sessiz ve her şeye boyun eğen – ‘çatıdaki şeytan’ tipi ise Victorya sosyal normlarının dışına çıkarak sosyal ve ahlaki erdemlerden uzak, kendi başına toplumda var olmaya çalışan ve aile değerlerinden yoksun kadın tipidir.

Erkeğin egemen olduğu böyle bir toplumda, kadının özgürleşme, kendi seçimini uygulayabilme ve gerçek aşkı bulma girişimleri toplum tarafından isyankârlık ve başkaldırı olarak nitelendirilmiştir.

Bu bağlamda, *Uğultulu Tepeler*'in başkahramanı olan Catherine Earnshaw sosyal sorumluluk ve Victorya normlarıyla belirlenmiş 'evdeki melek' kadın rolünün dışına çıkarak Heathcliff ile şehir ve toplum hayatından uzakta tutkulu ve yasak bir ilişki yaşamaya çalışır ancak Victorya gelenekleri, değer yargıları ve sosyal baskı Catherine'nin istediği aşka kavuşmasına izin vermez. Bu yüzden, Catherine sosyal baskılardan, dayatmalardan ve toplumun öngördüğü kadın modelinden kurtulmak için ölümü seçer çünkü yaşarken gerçek aşkına kavuşamayan Catherine için ölüm sevgilisine 'vampir kadın' olarak da olsa kavuşma fırsatıdır.

Victorya dönemi roman geleneği (gerçekçi tarz roman) göz önüne alındığında, kullandığı iki farklı anlatıcısıyla (hizmetkar Nelly Dean ve kiracı Bay Lockwood) ve yapısal olarak lineer olmayan (medias res) kurgusuyla, *Uğultulu Tepeler*, yenilikçi bir anlatım tarzı sunar. Pykett'e göre "*Uğultulu Tepeler edebiyat geleneklerini ve türlerini harmanlamıştır. Uğursuz unsurların yer aldığı romantik öykü ile on sekizinci yüzyıl Gotik romanını, gerçekçi tarzda yazılan ve Victorya geleneği olan aile romanı ile birleştirmiştir*" (Pykett, 1989, s.73). Victorya Çağı'nın öncülü olan Romantik dönem de Lord Byron, Mary Shelly, John Keats ve John Wiliam Polidori gibi yazarlar, eserlerinde vampir ve korku temalarını kaleme almışlardır. Lord Byron, İngiliz Edebiyatı'nda 'vampir erkek' imgesini tasvir eden ilk yazardır (Yaşayan, 2008). Bu yazarlar, eserlerinde başkahraman olarak 'vampir erkek' imgesini kullanırken, *Uğultulu Tepeler*'de Emily Brontë 'vampir kadın' imgesi olarak Catherine Earnshaw'ı kullanmıştır. Senf'e göre, İngiliz romanında, ilk 'vampir kadın' imgesini Joseph Sheridan Lefanu *Carmilla* (1872) adlı eserinde kullanmıştır (Senf, 1988, s.48). LeFanu'nun *Carmilla*'sından yaklaşık 25 yıl önce yayınlanan *Uğultulu Tepeler*'de ise Catherine Earnshaw'un 'vampir kadın' olarak portre edilmesinin nedenini Senf (1988, s.73) "*kadının on dokuzuncu yüzyılda karşılaştığı sosyal ve ahlaki kısıtlamalarla ve dayatmalarla başa çıkabilmek ve kurtulabilmek için*" olarak belirtir. Senf, genel olarak edebiyatta kullanılan 'vampir kadın' imgesinden bahsederken, erkek egemen toplumda kadının güçsüz, zekâ yoksunu hatta bir parazit olarak görüldüğünü belirtir. Senf'e (1988, s.53-54) göre böylesi bir toplumda:

"Hem kadın hem de vampir parazite benzeyen yaratıklardır; kadın ekonomik açıdan, vampir ise doğası gereği bir parazittir. Her ikisi de ölüdür; biri cismi olmayışı itibarıyla diğeri ise yasalar gereği. Her ikisi de zekâ ya da duygu yönünden tanımlanmaktan ziyade öncelikle fizyolojik yapılarıyla tasvir edilirler. Ancak her ikisinin de başkalarını etkileyen gizli güçleri vardır."

Victorya dönem edebiyatı daha çok 'gerçekçi romanın' (realistic novel) popüler olarak yazıldığı ve başkarakterin sosyal sorumluluk üstlenerek toplum içinde verdiği mücadelenin anlatıldığı 'aile roman' geleneğini barındırır. Ancak, yazarın eserde korku, doğaüstü olaylar, huzursuzluk, ölüm, hayalet ve intikam gibi tasvirleri barındırmasının nedenini Twitchell, Senf ve Pykett gibi yazarlar, Brontë'nin genç yaşta okuduğu Romantik dönem vampir edebiyatının etkisine bağlarlar. Yazarın hayat hikâyesini ele alan Chitham, Emily Brontë'nin babası 'Patrick Brontë'nin çocuklarına kahvaltı saatlerinde öyküler anlattığını ve Emily'nin ilk biyografi yazarı A.M.F. Robinson ise çocuk yaşta anlatılan bu hikâyeleri daha beş yaşındayken dinleyen ve en çok ilgi gösterenin Emily olduğunu belirtir (Chitham, 1987, s.11). Ayrıca, Twitchell Emily'nin 1819 yılında John Polidori tarafından yazılan *The Vampyre* (Vampir) adlı eseri okuduğunu ve vampir imgesini romanda yaratırken bu eserden etkilendiğini belirtir (Twitchell, 1981, s.115-116). Twitchell gibi Senf de Brontë'nin "*Lord Byron'un eserlerine aşina olduğunu ve romantik dönemde yazılmış olan pek çok vampir roman ve hikâyelerini okuduğunu*" (Senf, 1988, s.81-82) ifade eder. Romanda, Catherine açıkça 'vampir kadın' olarak betimlenese de Catherine'in hayaleti daha romanın ilk başında Lockwood'a görünür, aynı zamanda romanın son bölümünde de çobanlık yapan erkek çocuk kayalıklarda dolaşan Heathcliff ve Catherine'nin hayaletlerini gördüğünü iddia eder.

Olayların sondan başa doğru anlatıldığı *Uğultulu Tepeler*'in ilk bölümlerinde Thrushcross Grange'de kiracı olarak kalan ve Wuthering Heights'da yaşayan ev sahibi Heathcliff'i ziyarete giden Bay Lockwood, geceyi ölmüş Catherine'nin odasında geçirir. Yattığı odanın pervazının boyası üzerine kazılmış olan Catherine ismini okurken uykuya dalan Lockwood, rüyasında Catherine'nin ismindeki harflerin hayaletler gibi dolaşmaya başladığını anlatır: “*o parlak, beyaz harfler hayaletler gibi oynaşmaya başladı. Havayı Catherine'ler doldurmuştu. Başıma dert olan bu ismin etkisinden kurtulmak için doğruldum*” (Brontë, 2004, s.32). Kitaplarla dolu odada Catherine'nin her bir kitaba el yazısıyla not düştüğü günlükleri okurken tekrar uyuya kalan Lockwood, hayaletler gibi dolaşan Catherine ismindeki harfler yerine bu defa Catherine'nin hayaletini görür. Uyuduğunu zannettiği bir sırada cama vuran dalın sesini kesmek için camı kırar ve elini dışarı doğru uzattığında, eline dal parçası yerine;

“soğuktan buz kesmiş küçücük bir el değdi. Büyük bir dehşete kapıldım. Kolumu geri çekmek istedim ama el, elime yapışmış bırakmıyordu. Son derece hüzünlü bir ses, ‘Beni içeri alın, beni içeri alın!’ diye hıçkırdı. Elimi kurtarmaya çalışırken, ‘Kimsin?’ diye sordum. ‘Catherine Linton,’ diye yanıtladı, titrek titrek. ‘Eve döndüm, kırlarda yolumu kaybetmişim,’ dedi. O konuşurken, pencere camında soluk bir çocuk yüzünün görüldüğünü fark ettim. [...] Çocuğun bileğini kanayınca kadar kırık cama sürttüm; o ise hâlâ, ‘Alın beni içeri, alın beni içeri!’ diye inliyor, elimi bir türlü bırakmıyordu. [...] yeniden dinlemeye başladığımda hazin çığlıklarla hâlâ yalvarıyordu. ‘Defol!’ diye haykırdım; ‘seni asla içeri almayacağım, yirmi yıl yalvarsan bile seni içeri almam.’ ‘Yirmi yıl oldu bile,’ dedi ağlamaklı bir sesle, ‘yirmi yıldır kimsesizim’ (Brontë, 2004, s.37).

Gördüğünün gerçek mi yoksa kâbus mu olduğundan emin olamayan Lockwood'un çığlığı üzerine içeri giren Heathcliff, Lockwood'un Catherine'nin hayaletini gördüğünü iddia edince pencereye doğru koşar ve ona içeri girmesi için yalvarır. Twitchell'e göre vampir edebiyatında zaman genellikle “*gece yarısıdır [...] ve kurban olacak kişi vampiri içeri davet eder çünkü vampir davet edilmeden içeri adım atmaz, mutlaka bir davet bekler*” (Twitchell, 1981, s.10). Bu da Catherine'nin bir ‘vampir kadın’ imgesi olarak tasvir edildiği tezini destekler. Gerçek hayatta sevdiği kadınla kavuşamayan Heathcliff, Catherine'i içeri davet ederek sonsuz aşkına kavuşma isteği duyar. “*Heathcliff yatağın üstüne çıktı, pencere kanadını hızla çekerek açtı; bu arada gözyaşlarına boğulmuştu. ‘İçeri gel, içeri gel!’ diye hıçkırdı. ‘Cathy lütfen gel; ah, ne olur [...] bir kerecik daha! Benim biricik sevgilim; bu defa olsun duy beni, Catherine, sonunda!’ (Brontë, 2004, s.42).*

Romanın birinci anlatıcısı ve aynı zamanda Earnshaw ailesinin hizmetkârlığını da yapan Bayan Nelly, Catherine'den ele avuca sığmayan ‘bir şeytan’ (Brontë, 2004, s.54) diye bahseder. O dönemin kız çocuklarına nazaran Catherine çocukluğundan itibaren kendi başına buyruk, söz dinlemeyen, kendi isteğine göre tavır sergileyen bir çocuk olarak anlatılır. Nelly, Catherine'den şöyle bahseder:

“o zamana kadar hiçbir çocukta görmediğim tavırları vardı. Günde en az elli defa hepimizin sabrını taşıyordu. Sabah uyanır uyanmaz, akşam yatana kadar hiç yerinde durmaz, muziplikleriyle bir dakika rahat soluk aldırılmazdı; hep neşeli, hep canlıydı; çenesi hiç kapanmaz, ya şarkı söyler, ya kahkaha atar, ya da kendisine katılmadığımız için bizlere çatardı. Yaramaz, ele avuca sığmaz bir şeytandı” (Brontë, 2004, s.54).

Çocukluk yaşlarındaki bu asi tavırlarını gençlik yıllarında da sürdüren Catherine, toplumun kurallarla belirlediği kadın rol modeline bir türlü ayak uyduramaz. Kendisini günahkâr olarak niteleyen Nelly'e gördüğü bir rüyadan bahseder; rüyasında kendisinin cennette olduğunu ama cennetin kendisine “*göre bir yer olmadığını*” (Brontë, 2004, s.95) ve çok ağladığını ve bunu gören meleklerin de ona

sinirlenip dünyaya tamda “*Uğultulu Tepeler’in yukarılarındaki fundalığın ortasına fırlatıp*” (Brontë, 2004, s.95) atıklarını söyler. Catherine’nin kendisini cennette mutsuz hissetmesi, çok ağlaması ve melekler tarafından ceza olarak yeryüzüne fırlatılması, ona sonsuzluk içinde dünyada ‘vampir kadın’ olarak dolaşma fırsatı verir. Aslında Catherine’nin gördüğü bu rüya romanın ortalarında gerçekleşecek olan ölümünü, ancak öldükten sonra cennete değil, hayatının aşkı olan ve onu asla sevmekten vazgeçmeyecek olan Uğultulu Tepelerdeki Heathcliff’e ‘vampir kadın’ olarak yeniden kavuşma arzusunu göstermektedir.

Dönem özelliği olarak, Victorya kadını üst mevkiye sahip bir erkekle evlenerek yaşam koşullarını iyileştirme fırsatına kavuşmak ister. Catherine de yaşadığı toplumun kadını gibi davranır ve komşu malikâne de yaşayan zengin ve genç Edgar Linton ile bir evlilik yapar. Edgar ile evlendiğinde varlıklı yaşama, güce ve aşka kavuşacağı gibi yanlış hislere kapılan Catherine asla Heathcliff’i sevmekten vazgeçmez. Catherine için Heathcliff’e duyduğu sonsuz aşk asla bozulmayan ve kırılmayan sert kayalar gibidir. Heathcliff, Catherine için elmanın diğer yarısı gibidir çünkü “*onun ruhu ile [Catherine’nin ruhu] aynı hamurdandır. Oysa ay ışığı şimşekten, buz ateşten ne kadar farklıysa, Linton da [ona] o kadar uzaktır*” (Brontë, 2004, s.97). Catherine, Nelly’e Edgar Linton ve Heathcliff’e duyduğu hisleri betimlerken şunları söyler:

“Benim Linton’a karşı duyduğum sevgi, koruluktaki bitkiler gibidir; kış nasıl onları değiştirirse, biliyorum zaman da, bu sevgiyi değiştirecektir. Heathcliff’e karşı beslediğim sevgi ise dipteki sonsuz kayalara benzer. Ben Heathcliff’im, Nelly! O, her zaman benim benliğimde. Zevk için değil, ama ben olarak benliğimde” (Brontë, 2004, s.96).

Sosyal kısıtlamalar, yaptırımlar ve belirlenmiş olan cinsiyet politikaları yüzünden, yaşamı boyunca kendinden daha alt seviyede olan Heathcliff’i eş olarak seçemeyen Catherine için aslında ölüm bir kaçış yoludur. Linton ile evliliğinden olan kızı Cathy’nin doğumundan hemen sonra hayata veda eden Catherine sonsuz aşkına kavuşmak için bu kez ‘vampir kadın’ olarak hayatına devam eder. Yaşadığı toplumun kuralları gereği, toplumun gözünde ne kadın ne anne nede eş olabilen Catherine öldükten sonra gerçek aşkı olan Heathcliff’e ancak romanın sonunda kavuşabilir. Romanda iki başkahraman da ölür ancak köy halkı hem Heathcliff’in hem de Catherine’in hortladıklarına inanırlar. Nelly bu durumu şöyle anlatır:

“köylülere sorarsanız, İncil üzerine yemin ederek, hortladığını söylüyorlar. Onu kilise yakınında, kırlarda, hatta bu evin içinde gördüklerini söyleyenler bile var. Uydurma şeyler diyeceksiniz, ben de öyle diyorum. Ama mutfakta, ocak başında oturan yaşlı Joseph diyor ki, hangi yağmurlu gecede pencereden dışarı baksa, Heathcliff’le Catherine’i birlikte görüyormuş” (Brontë, 2004, s.351).

Catherine’nin çocuğunu doğurduktan hemen sonra ölmesinin üzerinden on yedi yıl geçmiştir ve bir gece sevgilisini mezarında ziyaret etmek ve son kez kucaklamak için mezarına giden Heathcliff tam mezarı açtığı sırada yanında duran ve onu bekleyen bir varlığı ve iç çekişini hisseder. Heathcliff yanı başında duranın Catherine’nin hayaleti olduğundan emindir. Heathcliff başından geçenleri Nelly’e şöyle aktarır:

“Biliyorsun, o öldükten sonra deli gibiydim. Ruhunun bana geri dönmesi için gece gündüz dua ediyordum. Hayaletlere, ölülerin aramızda dolaştıklarına, dolaşabileceklerine inanırım. O akşam mezarlığa gittim. [...] çevrede kimsecikler yoktu. [...] Tek başıma olduğumu, onunla aramda sadece iki kulaçlık bir toprak tabakası bulunduğunu düşünerek, kendi kendime şöyle dedim: ‘Onu bir kere daha kollarımın arasına alacağım! [...] bir bel alarak, toprağı bütün gücümle bellemeye başladım... [...] Tabutun tahta kapağını çektikçe burğu yerleri gıcırıyordu.

Tam amacıma ulaşmak üzereydim ki, tepemde, mezarın başında bana doğru eğilmiş birinin iç çektiğini duydum. [...] Kulağımın dibinde bir iç çekiş daha duydum; [...] İyice biliyordum ki, yanımda canlı hiçbir varlık yoktu. Ama insan karanlıkta ilerlerken, görmediği halde bir şeye yaklaştığını nasıl bilirse, ben de Cathy'nin orada olduğundan öylesine emindim. Hem de mezarın içinde değil, yeryüzünde olduğundan hiç kuşku yoktu. O anda bütün benliğimi bir huzur kapladı; birdenbire rahatlamış, sözcüklerle anlatılamaz bir huzura kavuşmuştum. Mezarı yeniden örttüğüm sırada da yanımdan ayrılmadı, hatta eve dönerken bile benimle birlikte geldi” (Brontë, 2004, s.301-302).

Catherine ve Heathcliff, toplumun soyutlayarak dışladığı ancak ortak sevgi bağıyla asla birbirlerini bırakmayan iki sevgilidir. Aralarındaki bağ öylesine güçlüdür ki Catherine öldükten sonra bile Heathcliff onu sevmekten vazgeçmez ve varlığını her an yanında hisseder. Bay Earnshaw'un Liverpool gezisinden dönüşü sırasında kimsesiz bir çocuk olarak eve getirilen Heathcliff, Victoriya toplumunun gözünde 'öksüz, buluntu, garip' bir çocuktur ve başından itibaren ev halkı tarafından benimsenmez ve dışlanır. Ancak, çocuk yaşta getirildiği bu evde ona sahip çıkan ve kalbini açan tek kişi Catherine olur. Nelly'e göre, Heathcliff bulunduğu toplum tarafından dışlanan bir öksüz ya da nereden geldiği bilinmeyen "yalancı bir iblistir! Bir canavar, gulyabani ve vampir (hortlak)" tır (Brontë, 2004, s.164-124-343). Böylesine dışlanmış, nereden geldiği, ailesinin kim olduğu bilinmeyen Heathcliff'e âşık olan Catherine toplumun koyduğu ahlaki ve etik kurallara uymadığı için o da toplum tarafından günahkâr ve kötü olarak addedilir. Oskay, vampirlerin hepsinin özünde 'insanal yaratıklar' olduğunu ve vampirlerin, "reel-toplumdaki insanın öz parçası sayılan kötülük ve günah potansiyelinin kişileşmiş görünümüdür" (Oskay, 1994, s.62) diye belirtir.

Dolayısıyla, toplumun kurallarına başkaldırdıkları için günahkâr veya kötü olarak sayılan bu iki karakter vampir olarak yaşamaya mahkûm edilmişlerdir. Roman boyunca, Catherine ve Heathcliff sonsuz aşklarını cinsellik boyutundan arındırarak yaşarlar. Romanın sonunda, onların bu sonsuz aşkına şahitlik eden çoban bir çocuk, onların hayaletlerini el ele kırlarda dolaşırken görür ve korkar. Çocuk gördüklerini Nelly'e aktarırken ağlamaya başlar. Nelly bu durumu şöyle aktarır: "Çocuk durmadan ağlıyordu. Kuzular yerlerinde durmuyor, çocuk da onları götürmekte güçlük çektiği için ağlıyor sandım. 'Ne oldu delikanlı?' diye sordum. 'Taa, şu sivri kayanın dibinde Heathcliff'le bir kadın duruyor,' diye haykırdı. 'Yanlarından geçmeye korkuyorum'" (Brontë, 2004, s.350).

Carol Senf'e göre romanda, "Heathcliff, hem vampir hem de insan olarak betimlenmiştir. Dolayısıyla okuyucu, başlangıçta hayalet ve daha sonra insan olarak görünen Catherine'in de bir vampir olduğu sonucuna varır" (Senf, 1988, s. 79).

Sonuç

1847'de yayınlanan *Uğultulu Tepeler*, yazıldığı dönemde ele aldığı konu itibarıyla, Victoriya dönem okuyucusunun ve eleştirmenlerinin tepkisini almıştır. Her ne kadar yazıldığı dönemde eleştirilmiş olsa da eser günümüzde pek çok yeni-Victoriya (neo-Victorian) yazarı tarafından yeniden okunmuş ve yeni bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir. Brontë, *Uğultulu Tepeler*'de döneminin geleneksel 'roman anlayışının dışına çıkarak Victoriya çağı yazarlarından ayrılmıştır çünkü yazar romanda hem romantik hem de gotik unsurları yoğun olarak eserde yansıtmıştır.

Roman, on dokuzuncu yüzyılda kurallarla belirlenmiş olan kadın-erkek ilişkisine farklı bir boyut getirir. Çünkü Catherine, dönemindeki cinsiyet politikalarının aksine toplumun kendisine biçtiği kadın modelinin ötesine geçerek, aşkının ve tutkusunun peşinden gider. Hem Catherine hem de Heathcliff birbirlerini tamamlayan yarımalar gibidirler ama asla bir araya gelemezler çünkü toplum

kuralları daima karşılarındadır. Toplumsal kuralların ön planda olduğu on dokuzuncu yüzyılda Catherine'nin aşkının peşinden tutkuyla gitmesi onun romanın ilk yarısında ölüm ile cezalandırılması sonucunu verir.

Yazar, romanda vampirizm konusunu Catherine karakteri üzerinden yansıtmış ve ölümü her iki karakter için aşklarını sonsuzlukta yaşayabilecekleri bir kurtuluş yolu olarak sunmuştur. İkisi de ruhlarının ölümle ayrılamayacağına inanırlar. Bu yüzden, Catherine sosyal baskılardan, dayatmalardan ve toplumun öngördüğü kadın modelinden kurtulmak için ölümü seçer çünkü yaşarken gerçek aşkına kavuşamayan Catherine için ölüm sevgilisine 'vampir kadın' olarak da olsa kavuşma fırsatıdır. Bir vampir kadın olarak yaşamına devam eden Catherine dayatmalardan ve kısıtlamalardan kurtularak, yaşarken ne kadın ne anne ne de eş olabilme fırsatını yakalayamazken 'vampir kadın' olarak özgürce olmak istediği kişi haline gelir ve hayallerine kavuşur.

Kaynakça

- Brontë, E. (2004). *Uğultulu Tepeler*. Çev. Osman Çakmakçı. Bordo Siyah Yayınları: İstanbul.
- Chitham, E., Winniffrith, T. (1989). *Charlotte and Emily Brontë: Literary Lives*. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Macmillan.
- Chitham, E. (1987). *A Life of Emily Brontë*. Oxford: Blackwell.
- Gilbert, S. M. and Gubar, S. (1984). *Madwoman in the Attic: The Woman Writer and the Nineteen Century Literary Imagination*, second edition, New Haven; London; Yale University Press.
- Oskay Ü. (1994). *Popüler Kültür Açısından Çağdaş Fantazy: Bilim-Kurgu ve Korku Sineması*. Der Yayınları, İstanbul.
- Pykett, L. (1989). "Gender and Genre in *Wuthering Heights*: Gothic Plot and Domestic Fiction." In: *Emily Brontë. Women Writers*. Palgrave, London.
- Senf, C. A. (1988). *The Vampire in Nineteenth-Century English Literature*. Bowling Green: Bowling Green University Popular Press.
- Twitchell, J. B. (1981). *The Living Dead: A Study of the Vampire in Romantic Literature*. Durham, NC: Duke University Press.
- Yaşayan, N. Y. (2008). "Evolution of the Vampire from Mythologies of the Ancient World to the Twentieth Century Gothic Fiction." Yüksek Lisans Tezi (yayımlanmış), İstanbul.